

Становище на Европейския комитет на регионите — Стимулиране на ширококоловата свързаност в Европа

(2018/C 247/02)

Докладчик: Mart Vörklaev (EE/АЛПЕ), кмет на община Rae**ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ****ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ****Общи бележки**

1. припомня, че според Световната банка ⁽¹⁾ бързият растеж на цифровите технологии е променил съществено глобалното общество и интернет се е превърнал в ключов елемент от инфраструктурата, тъй като намалява разходите за обмен на информация и допринася за иновациите, което на свой ред води до по-добра свързаност между хората, предприятията и държавите;
2. приветства работата, извършена от общата с Европейската комисия Платформа по въпросите на ширококоловия достъп, с цел да се гарантира по-добро сътрудничество, по-добро регулиране и осъществяване на цифровата свързаност в Европа и, разбира се, нейното по-добро финансиране;
3. съзнава факта, че в ЕС през 2015 г. 97 % от домакинствата са разполагали със стандартен стационарен ширококолов достъп (като степента на усвояването му е 72 %) и че услугите на основата на безжични технологии са дори още по-разпространени. Налице са обаче разлики между държавите членки по отношение на наличието и приемливостта на цените в градските и селските райони;
4. обръща внимание на факта, че според Седмия доклад относно сближаването са нужни повече инвестиции, тъй като всички домакинства в ЕС разполагат с основни ширококолови услуги, но ширококоловите мрежи от новото поколение (NGA), които осигуряват много по-бърз достъп, са достъпни само за 40 % от населението в селските райони, а за градското население този дял е 90 %;
5. отбелязва, че бавната интернет връзката и ниската степен на разпространение на интернет в селските райони, както и специфичните проблеми в слабо населените райони и най-отдалечените региони на ЕС биха могли да бъдат пречка за постигането на амбициозните цели на ЕС за 2020—2025 г. Европейската комисия счита, че постигането на тези цели може да донесе на ЕС около 146,5 милиарда евро, създавайки същевременно до 2,4 милиона нови работни места;
6. изразява съгласие с позицията на Г-20 ⁽²⁾, че преодоляването на цифровото разделение в крайна сметка трябва да позволи на всички граждани да се ползват по приобщаващ начин и при равнопоставени условия от възможностите на цифровото развитие, чиито предимства включват по-голяма ефикасност, посредством засилено социално и икономическо приобщаване и по-големи възможности за участие в една нова икономика. Цифровото разделение има две измерения: възможността да се получи достъп до добър ширококолов интернет, а също и възможността и мотивацията да се ползват интернет услуги;
7. посочва, че за развитието на ЕС като цяло е важно да се разреши „проблемът с последната миля“, а за това се изискват гъвкави мерки;
8. обръща внимание на важната роля, която инфраструктурата за ИКТ и ширококоловият достъп могат да изиграят в съчетание с изграждането на капацитет в контекста на преструктурирането на селските райони, налагащо се от тяхното обезлюдяване, тъй като миграцията от селските райони и тяхната маргинализация се превръщат във все по-голям проблем в цяла Европа;

⁽¹⁾ „World Development Report 2016: Digital dividends“ („Доклад за световното развитие 2016 г.: цифрови дивиденди“).

⁽²⁾ „Digital infrastructure: Overcoming the Digital Divide in Emerging Economies“ („Цифровата инфраструктура: преодоляване на цифровото разделение в нововъзникващите икономики“), G20 Insights, април 2017 г.

Проблеми със свързаността и възможни решения

9. е на мнение, че трябва да бъдат разгледани редица важни предизвикателства, като например:

- ограничената високоскоростна свързаност за стационарните и мобилните инфраструктури в целия ЕС;
- рисковете, свързани с недостатъчен капацитет за справяне с бързите пазарни и технологични промени, като например възхода на „интернет на нещата“;
- административната тежест, дължаща се на свръхрегулиране и липса на съгласуваност, по-специално що се отнася до правилата за държавните помощи;

10. изразява загриженост във връзка с търсенето на свързаност в някои области, което показва значението на учебните планове и програмите за електронно обучение за възрастни. Ширококоловата свързаност е не само въпрос на финансиране, но също и на търсене за изграждане и ползване на инфраструктурата. Всички публични институции, училища и учебни заведения трябва да разполагат с високоскоростна ширококоловата връзка;

11. отбелязва, че в някои държави и региони ограниченото техническо познание и липсата на информация относно възможностите за финансиране на ширококоловата инфраструктура или относно добрите практики, може да бъде проблем;

12. горещо приветства създаването на службите по ширококоловия достъп (Broadband Competence Offices), както и сътрудничеството между различните генерални дирекции на Европейската комисия за постигането на общата цел, която следва да намери отражение и в бъдещия бюджет на ЕС;

13. счита за необходимо във всички държави членки да има центрове за високи постижения, които да образуват обща мрежа за сътрудничество, а регионите и местните власти трябва да установят контакт с тези служби, преди да търсят решения — консултациите трябва да се провеждат предварително, за да могат да се намерят оптимални решения на базата на националните и регионалните особености;

14. приветства съставения от пет точки инструментариум за селските райони на ЕС, чрез който би трябвало да се постигне напредък към по-добро ширококоловото покритие;

15. следи много внимателно начина, по който се развива потенциалът на концепцията за интелигентните селища, предложена в Декларацията от Корк 2.0 „По-добър живот в селските райони“. Става въпрос по-специално за инвестиции в сектора на ИКТ с цел повишаване на качеството на живот и гарантиране на достъпа до обществените услуги и инфраструктура, като се взимат под внимание местните особености;

16. във връзка с това приветства повишеното внимание, което се отделя на пропорционалното регулиране и конкуренцията по отношение на инфраструктурата с цел насърчаване на инвестициите в разпоредбите, свързани с достъпа до мрежата, и поставянето на акцент върху пазарно ориентирани решения, основани на сътрудничество и насърчаване на разгръщането на инфраструктура на местно и регионално равнище там, където икономическата привлекателност не е очевидна. Важно е регулирането на достъпа да допринася за избягване на цифровото разделение при мрежи с много голям капацитет и за укрепване на териториалното сближаване;

17. счита, че е в интерес на конкуренцията, както при стационарните линии, така и на пазара на 5G, да се прави разграничение между услуги и мрежи по подобие на енергийния сектор (отделяне). Например в редица държави — членки на ЕС (Швеция, Обединеното кралство и др.), телекомуникационните услуги са напълно отделени от мрежовите операции. КР е на мнение, че мрежите с оптически кабели следва да принадлежат на такива телекомуникационни дружества, чийто бизнес модел се основава на равен достъп за всички доставчици на услуги. Това би позволило на много от доставчиците на услуги да оперират на пазара, а на потребителите да избират услуги в зависимост от желаното съотношение между цена и качество, и би гарантирало също дългосрочното развитие на региона;

18. е на мнение, че това би осигурило равни възможности на всички при развитието на 5G мрежите; не би следвало да има зависимост от основната инфраструктура на телекомуникационните дружества, които имат господстващо положение на пазара. Поради това ЕС следва да подкрепя разработването на отворени мрежи и да насочва държавите членки в това направление, така че всички нови и съществуващи мрежи с оптични кабели да станат независими от операторите;

19. подчертава значението на по-точни географски данни относно съществуващите инфраструктури и планираните бъдещи проекти от гледна точка на анализа на пазара, за да се набележат районите с недостатъчно покритие. Тъй като е налице тенденция тези райони да бъдат разположени в слабо населените и необлагодетелстваните региони, ефикасността на публичните средства трябва да бъде повишена посредством правилното набелязване на тези области;
20. призовава за създаването на правни разпоредби в държавите членки, които да разрешават ползването по възможно най-гъвкав начин на съществуващата инфраструктура (електроенергийни мрежи, електрически стълбове и др.) за развитие на широколентова мрежа, за да могат да се спестят време и средства при създаването на нови структури за широколентово покритие;
21. подчертава, че в текущия програмен период са предвидени 14 милиарда евро от европейските структурни и инвестиционни фондове за създаването на широколентова инфраструктура;
22. подкрепя насърчаването на широколентовия достъп чрез укрепване на политиката на сближаване, така че да се гарантира, наред с другото, че той дава възможност за справяне с най-сериозните недостатъци на пазара в селските и слабо населените райони на ЕС. Това включва консолидиране на финансовите инструменти (като заеми за финансиране) в сътрудничество с Европейската инвестиционна банка и други насърчителни банки;
23. подкрепя засилване на ролята на Механизма за свързване на Европа (МСЕ) и ЕФСИ в осигуряването на средства за на финансовите инструменти и механизмите за смесено финансиране (счетаване на безвъзмездни средства и финансови инструменти) за справяне с по-умерените видове неефективност на пазара, като например липсата на дялово финансиране за по-малки проекти в по-жизнеспособни области. Такива допълнителни интервенции биха осигурили висококачествени широколентови връзки във всички региони на ЕС;
24. препоръчва използване на обща широколентова платформа като инструмент за сътрудничество и приобщаване на ГД „Регионална и селищна политика“ в работата на тази платформа;
25. подкрепя насърчаването на мобилизирането на европейските програми и разработването на нови подходи за публично-частни партньорства за инвестиции в развитието на широколентови мрежи;
26. отново отправя своя призив в области, в които големите дружества нямат интерес да инвестират и в които малките предприятия срещат трудности при спазването на наложените им изисквания, да бъдат разработени опростени модели, които да улеснят инвестициите в тези райони с недостатъчно покритие от страна на малките предприятия, или проектите за развитие на широколентовия интернет да бъдат признати за услуги от общ икономически интерес ⁽³⁾;
27. във връзка с това посочва, че е важно да се опростят процедурите, тъй като развитието на технологиите е по-бързо от изграждането на съответни структури;
28. счита, че истински ефикасни планове за развитие на широколентовия достъп могат да се изготвят само на основата на консенсус между предприятията и телекомуникационните дружества, държавите и местните и регионалните власти, което би дало възможност да се отчетат интересите на всички държави, градове и региони. В държави, в които са постигнати подобни споразумения (Швеция, Обединеното кралство и др.), развитието на широколентови мрежи е вече на по-напреднал етап. Без споразумение съществува опасност покритието с широколентов достъп извън градските центрове да остане недостатъчно;
29. приветства чудесната инициатива на Европейската инвестиционна банка за създаване на Фонд за развитието на широколентовия достъп и настоява за бързото ѝ осъществяване; надява се, че този фонд ще се използва по-специално за финансирането на малки проекти и ще допринесе за това да се приключи с „белите петна“;
30. припомня своите препоръки, отправени към групата на високо равнище (ГВР) за опростяване за периода след 2020 г., в които се подчертава необходимостта от хармонизиране на правилата, приложими към европейските структурни и инвестиционни фондове, относно държавните помощи и обществените поръчки с правилата, приложими към централно

⁽³⁾ COR-2016-02880.

ръководените програми. КР отново призовава за оценка на това дали някои или всички разходи по линията на ЕСИ фондовете биха могли, ако това е целесъобразно, да бъдат освободени от процедурите за държавни помощи за периода след 2020 г. В този контекст КР със задоволство отбелязва, че ГВР е приела неговите препоръки относно необходимостта от общи определения за сравняване и съчетаване на фондовете ⁽⁴⁾;

31. констатира, че насоките на ЕС относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на широколентови мрежи следва да бъдат съобразени с различните източници на ЕС за финансиране на широколентовия достъп, и изразява своята загриженост във връзка с броя на отхвърлените предварителни уведомления, което в крайна сметка ще забави и дори ще затрудни инвестициите и ще бъде причина за бавното развитие на широколентовия интернет в тези области;

32. както посочва в своите препоръки до ГВР по въпросите на опростяването, изразява задоволство и от факта, че ще се обмисли въвеждането на принципа на диференцирания подход. Този подход би трябвало да позволи значително намаляване на административната тежест и по-добро отчитане на особеностите на контекста на изпълнението във въпросните региони, като по този начин улесни ориентирания към конкретни територии подход и насърчи адаптираните към отделните случаи инвестиции в областта на широколентовия достъп;

33. съветва да се разработи повсеместен и високоскоростен широколентов достъп до интернет във възможно най-кратък срок, с цел да се проправи пътят за обществото на гигабитов интернет, да се използват възможностите на цифровия единен пазар и да се допринесе по този начин за развитието на всички държави членки за развитието в тази област. За да се постигне тази цел, трябва да се следват различни подходи по отношение на решенията, тъй като свързването на всички домакинства към оптична кабелна мрежа може да бъде скъпо и да отнеме много време, особено в слабо населените райони;

34. счита, че независимо от кабелните мрежи, в слабо населените райони и трудно достъпните места трябва да се помисли за изпробване на възможностите, които могат да предоставят мобилните широколентови услуги, спътниковият широколентов достъп и изграждането на публични безжични (Wi-Fi) мрежи на обществени места, като например инициативата „WiFi4EU“. Същевременно алтернативни решения ще дадат възможност да се ускори развитието на мрежата и да се реализират икономии на средства, но е важно да се възприеме обмислен систематичен подход, за да се гарантира, че решенията отговарят на нуждите на хората и че технологиите са жизнеспособни в дългосрочен план;

35. подчертава, че е важно да се решават проблемите, които възникват вследствие на бързото разширяване на съобщителните мрежи 5G, във връзка с управлението на радиочестотния спектър, предвид факта, че технологията 5G изисква ефективни мрежи на цялата територия на ЕС. Много е важно да се потърси общ подход за разпределението на разрешенията (лицензи) за високите честоти (спектъра), които ще се използват в бъдеще, което включва и по-голяма надеждност на регулаторната рамка за колективното използване на радиочестотния спектър и повече гъвкавост с цел да се отговори на разликите в търсенето на хармонизирани честоти на национално или регионално равнище;

36. подкрепя основните мерки, предвидени в Европейския кодекс за електронни съобщения, като например въвеждането на нови разпоредби в подкрепа на развитието на високоскоростни мрежи в цяла Европа, което ще даде възможност да се постигнат скорости от порядъка на един гигабит в секунда, включването в обхвата на правна рамка на новите средства за комуникация, предоставяни чрез интернет (т.нар. „услуги „over-the-top“ — OTT“), както и предоставянето на достъп до интернет на приемливи цени за крайните потребители;

37. приветства учредяването от Европейската комисия на европейските награди за широколентов достъп, които допринасят за разпространението на алтернативни решения на проблема с широколентовото покритие и на добри практики.

Брюксел, 22 март 2018 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁴⁾ COR-2017-04842-00-00-PAC-TRA (EN).